

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

 Indrek Madar
 juhatuse liige
 „13“ oktoober 2023.a

OÜ Autosõit

Õppekava C-kategooria õpe / Täiendaste

1. Üldalused

Õppekavarühm	Põhiõppekavad
Õpetamise korralduslikud alused	C-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus koosneb teooriast loengute vormis ning praktikast õppesõitude vormis vastavuses koolitaja õppeplaanile. Teoorialoengud viiakse läbi auditoorse õppe vormis või elektroonilise õppe vormis (edaspidi: e-õpe). Õppesõidud toimuvad üldjuhul koolitaja sõidukiga.
Õpingute alustamise tingimused	Õpingute alustaja peab omama C-kategooria mootorsõiduki tervisenõuetele vastavat kehtivat tervisetõendit, B-kategooria juhiluba vähemalt 6 kuud või C1-alamkategooria juhtimisõigust, ning olema vähemalt 20,5-aastane. Vanuse ja juhiloa omamise aja nõuet ei rakendata kaitseväelasele, kes taotleb C-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust teenistusülesannete täitmiseks kaitseväge teenistuses viibimise ajal.
Õppe maht	Teoriakursuse maht on vähemalt 21 tundi. Õppesõite tuleb läbida vähemalt 10 sõidutundi, millest igat sõiduteemat vähemalt 1 sõidutund. Kui õpilasel on C1-alamkategooria juhtimisõigus, on teoriakursuse maht vähemalt 7 tundi ning õppesõite tuleb läbida vähemalt 5 sõidutundi, millest igat sõiduteemat vähemalt 1 sõidutund.
Õppekeskkonna kirjeldus	Teoreetiline osa viiakse läbi koolituse läbiviimiseks sobivas õpperuumis, Google Meet veebikeskkonnas või OÜ Autosõit e-õppe keskkonnas. Sõiduõpe viiakse läbi õppesõidukitega õppesõiduväljakul ja tänavaliikluses.
Õppematerjalide loend	Liiklusseadus ja liiklustestid. Õppijal tuleb iseseisvalt täiendavalt läbi töötada liiklusreeglid, lahendada liiklusteste, lugeda temaatikaga seotud liiklusohutuse alast kirjandust (paberkandjal või elektroonilise õppe materjalidena).

Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid	Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid on määratud autokooli poolt kehtestatud dokumendis: „Õppekorralduse ja kvaliteedi tagamise alused“. Eksam loetakse sooritatuks, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 90 protsenti küsimustest.
Koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon, õpi- või töökogemus.	Koolitust viivad läbi mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooniga lektorid ja sõiduõpetajad.

2. Õppeteemade mahud

Teooria			Praktika		
Teema nr	Õppeteema	Õppe-tunde	Teema nr	Sõiduteema	Sõidu-tunde
C1/1	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses	1	C2-C4	Sõiduki käsitlemine; sõiduki juhtimine õppeplatsil	1
C1/2	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses ¹	1			
C1/3	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses ¹	1	C4/1	Sõiduki juhtimine õppeplatsil	1
C1/4	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses ¹	1			
C1/5	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses ¹	1	C4/2	Sõiduki juhtimine õppeplatsil ¹	1
C3/1	Sõiduki tundmine	1			
C3/2	Sõiduki tundmine	1	C4/3	Sõiduki juhtimine õppeplatsil ¹	1
C3/3	Sõiduki tundmine	1			
C3/4	Sõiduki tundmine	1	Cvk	Vahekontroll juhtimisoskuses	1
C3/5	Sõiduki tundmine	1			
C5/1	Liiklusohutus ¹	1	C6/1	Sõiduki juhtimine liikluses	1
C5/2	Liiklusohutus ¹	1			
C5/3	Liiklusohutus ¹	1	C6/2	Sõiduki juhtimine liikluses ¹	1
C5/4	Liiklusohutus ¹	1			
C VK	Veoseohutus ja vahekontroll liiklusreeglites ¹	1	C6/3	Sõiduki juhtimine liikluses ¹	1
C7/1	Liikluspsühholoogia ¹	1			
C7/2	Liikluspsühholoogia ¹	1	C8/1	Sõiduki juhtimine erioludes ¹	1
C9/1	Liiklusalased seadused ja määrused ¹	1			
C9/2	Liiklusalased seadused ja määrused ¹	1	C8/2	Sõiduki juhtimine erioludes; sõiduuskuste hindamine	1
C9/3	Liiklusalased seadused ja määrused ¹	1			
TEKS	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaeksam	1			
Teooriat kokku		21	Praktikat kokku		10

¹ Ei läbita kui õpilasel on olemas C1-kategooria juhtimisõigus

3. Õpiväljundid teemade lõikes

3.1. Teooria

C1/1, C1/2, C1/3, C1/4, C1/5	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; * teab õppetöö korraldust; * teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; * on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid; * oskab selgitada liiklusseaduse mõisteid; * omab teadmisi reguleerija ning kontrollija volitustest ja tegevusest; * oskab selgitada reguleerija märguandeid, nende tähendusi ja lubatud liikumissuundi nende korral; * oskab selgitada fooritulede tähendusi ja liiklejate lubatud liikumissuundi nende korral; * oskab selgitada liiklusmärkide ja lisateatetahvlite tähendusi ning teada nende mõjupiirkondi; * oskab selgitada piltidel teekatemärgiste ja püstmärgiste tähendust; * teab ja oskab selgitada juhi märguandeid; * oskab selgitada sõidukii asukohta asulas ja asulavälisel teel sõites; * oskab kirjeldada sõitmist sõidukireas ja sõidurajal, arvestades sõiduki pikkust ja laiust ning külgevahet; * oskab kirjeldada tagurdamist pööretel ja tõusudel-langudel; * oskab kirjeldada teandmiskohustuse ja eesõiguse kasutamise omavahelist seost, arvestades autorongi liikumise eripära; * oskab selgitada ohutuks möödasõidu (möödumiseks) vajalikke tingimusi ja ohte möödasõidu (möödumise) üksikute etappidel ning vajalikke pikija külgevahesid; * oskab selgitada silmsideme loomise vajadust teise liiklejaga oma kavatsuse selgitamiseks ja teise liikleja kavatsuse mõistmiseks; * oskab selgitada võimalikke märguandeid, et teatada oma kavatsusest ja teise liikleja kavatsuse mõistmisest; * oskab selgitada, kes on vähekaitstud liiklejad ja miks peavad juhid olema nende suhtes eriti tähelepanelikud; * oskab näidata ja kirjeldada neid ohutusseadmeid ja liikluskorraldusvahendeid, mis võivad olla tee ja rööbastee lõikumise kohal; * oskab selgitada ohte, mis võivad tekkida, kui ohutusseadmed ei tööta või asjakohased liikluskorraldusvahendid raudteeülesõitul puuduvad; * oskab põhjendada õuealal kehtivaid juhi ja jalakäija kohustusi; * teab õuealal, kiirteel, tunnelis ja jääteel kehtestatud piiranguid ja nende vajadust; * tunneb kehtestatud sõidukorda sadamates ja parvlaevade ületuskohtades ning ohutusnõudeid parvlaevadel; * tunneb autoga piiripunktide läbimise korda.

C3/1, C3/2, C3/3, C3/4, C3/5	Sõiduki tundmine
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab näidata sõiduki põhiosi: šassii, mootor, toitesüsteem, elektriseadmed, jõuülekanne, rool, pidurid, rattad, lisaseadmed, turvavarustus, ning oskab kirjeldada nende tööpõhimõtteid; * oskab käsiraamatu abil selgitada sõiduki neid tehnilisi andmeid, mis on vajalikud sõiduki kasutamisel; * oskab leida registreerimistunnistusest sõiduki põhiandmeid; * oskab selgitada, kuidas sõiduki korrapärane kontroll ja hooldus võivad vähendada kütusekulu ja keskkonnakahjulikkust mõju; * oskab selgitada kütuse, õlide ja sõidukipuhastus- ning hooldusvahendite mõju keskkonnale;
C5/1, C5/2, C5/3, C5/4	Liiklusohutus
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab ette näha ohuolukordi ja tunneb nende tekke põhjusi ning põhjustajaid; * oskab hinnata ohu võimalikku iseloomu ja kirjeldada ohutuid juhtimisvõtteid ohuolukordades; * teab ja oskab arvestada ohtudega suurema sõidukiga sõitmisel.
C VK	Veoseohutus ja vahekontroll liiklusreeglites
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * teab, kuidas nõuetekohaselt koostada koormat ja kinnitada ning seda katta; * teab eri liiki veoste ning ohtlike veoste veo põhinõudeid; * tunneb ennast kindlalt põhilistes liiklusreeglites, et saada hakkama õppesõidukiga.
C7/1, C7/2	Liikluspsühholoogia
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * teab lugupidava hoiaku tähtsust teiste liiklejate ja looduskeskkonna suhtes ning oskab hinnata ja endas arendada liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, arukust, otsustus- ja vastutusvõimet); * teab juhile vajalike võimeid; * oskab täielikult rakendada oma võimeid ohuolukorra tekkimisel; * teab juhi tööd mõjutavaid psühhofüsioloogilisi omadusi; * oskab nimetada neid meeleorganeid, mis on juhi töös seotud kuulmis-, haistmis-, puute- ning liikumistajuga; * teab tegureid, mis mõjutavad liiklusohutust; * oskab selgitada eriliste isiksuseomaduste ohtlikkust; * oskab kirjeldada sotsiaalseid tegureid; * oskab selgitada tegutsemisvõimet vähendavate tegurite mõju juhtimisele.

C9/1, C9/2, C9/3	Liiklusalased seadused ja määrused
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * teab õppesõidu kohta kehtestatud nõudeid; * teab, kuidas peab juht tegutsema liiklusõnnetuse korral; * teab liiklusseadusest tulenevaid liiklejate kohustusi ja õigusi; * teab liikluskindlustussüsteemi ja kindlustuslepingute sõlmimist; * teab juhi vastutust liiklusalaste rikkumiste korral ja rikkumiste menetlemine; * teab tehnõulevaatusel sõiduki kohta esitatavaid nõudeid; * teab nõudeid autorongi tehnoseisundi ja varustuse kohta; * oskab selgitada üldisi nõudeid peatumisel ja parkimisel ning sõiduki paigutamisel tehtavaid vigu; * oskab selgitada pukseerimise mooduseid ja tingimusi; * oskab selgitada pukseeriva sõiduki ja selle juhi nõudeid; * oskab selgitada pukseeritava sõiduki juhi nõudeid; * oskab selgitada ühenduslüli nõudeid; * oskab selgitada pukseerimisel osalevate juhtide kohustusi ja omavahelisi kokkulepituid märguandeid; * oskab selgitada millistel juhtudel pukseerimine on keelatud.

TEKS	Läbitud teemade kokkuvõte ja tagasiside kursuse kohta; teooriaeksam
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * tunneb ennast kindlalt mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooni teoreetilistes teadmistes

3.2. Praktika

C2-C4, C4/1, C4/2, C4/3	Sõiduki käsitlemine; sõiduki juhtimine õppeplatsil; Sõiduki juhtimine õppeplatsil
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab lihtsa kontrollimise teel kindlaks teha vigu ja kulumist sõiduki seadmetel; * oskab teostada sõiduki ohutuse kontrolli; * oskab reguleerida sõiduasendit, juhtimis- ja kontrollseadmeid, tahavaatepeegleid ja turvavööd; * oskab sõidukit käivitada, alustada sõitu, vahetada käike, pidurdada sujuvalt ja järsult, sooritada erinevaid pöördeid ning parkida; * oskab sooritada heal tasemel kõik sõidueksamil ettenähtud sõiduharjutused.

Cvk	Vahekontroll juhtimisoskuses
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; * teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; * omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; * tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; * on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
C6/1, C6/2, C6/3	Sõiduki juhtimine liikluses
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab alustada sõitu jälgides liiklust ja järgides teeandmise nõudeid; * oskab valida õiget sõidurada, arvestades tee ja sõiduki omadusi, liiklustihedust ja nähtavust, ning kavatsatud sõidusuuna või liikluskorraldusvahendite järgi; * oskab paikenda teel ja sõidurajal; * oskab suurendada kiirust pärast pööret või väljasõitu (nt hoovist) nii, et ei takistaks taga sõitjaid; * oskab hoida õiget, ohutut ja ühtlast kiirust; * oskab valida teel vastutulevate sõidukite suhtes sobivat paika; * oskab soodustada möödasõitu; * oskab hoida ohutut pikivahet eessõitjaga, arvestades ilma- ja teeolusid, eessõitva sõiduki mõju nähtavusele, kiirust, vähendamaks pidurdamise ja kiirendamise vajadust * oskab arvestada enda ja teiste suuremate sõidukite pöördeala laiust; * oskab arvestada vajalikku külgvahet * oskab vahetada sõidurada tiheda liikluse korral; * oskab panna tähele teiste sõidukijuhtide kavatsusi ja vajaduse korral kergendada nende ümberreastumist; * oskab vähendada kiirust ja vajadusel seisma jääda; * oskab panna tähele teisi liiklejaid enda ümber * oskab jälgida reguleerija märguandeid ning liikluskorraldusvahendite nõudeid; * oskab olla valmis reageerima teiste liiklejate võimalikele vigadele; * oskab täita teeandmisnõudeid ristmikul ja näidata selgelt oma kavatsust täita teeandmiskohustust; * oskab ohutult ületada ristmikke ja sooritada pöördeid arvestades autorongi iseärasusijälgida nähtavust ristmikul ja pärast seda; * oskab anda õigeaegselt suunamärguannet; * oskab sooritada pööret võimalikult kitsal alal; * oskab valida autorongi tagasipöördeks sobivat võimalust; * oskab täita nõudeid, mis kehtivad reguleeritud või reguleerimata ülekäiguraja ja jalgrattatee sõiduteega lõikumise kohal; * oskab valida peatumiseks ohutut kohta, arvestades tee laiust,

	nähtavust, liiklustihedust, liiklusreegleid ja väljumise ohutust; peatuda, tekitamata ohtu ja takistamata teisi liiklejaid. * oskab võtta kasutusele abinõusid auto ja haagise iseenesliku liikuma hakkamise vältimiseks ning võtta kasutusele abinõusid selleks, et kõrvalised isikud ei saaks autot kasutada; * oskab kasutada kiirendus- ja aeglustusrada, sõita maanteele kiirendusrajalt ja sealjuures tegutseda liikluses sõltuvalt nähtavusest ning valida kiirust vastavalt liikluse rütmile ja tihedusele maanteel; * oskab sõita maanteel ja kiirteel; * oskab täita raudtee ületamise nõudeid; * oskab täita nõudeid, mis kehtivad trammiteega teedel; * oskab järgida juhiseid (märgid jms) teetööde tegemise kohtades ja täita reegleid, mis kehtivad sisselülitatud kollase vilkuriga sõiduki suhtes * oskab arvestada vähekaitsstud liiklejatega ja tagada nende ohutus * oskab ohutult toime tulla eriolukordades; * oskab olla ettenägelik ja jälgida ümbrust, nii et saaks ohuolukordade tekkimisel rakendada vajalikke abinõusid.
C8/1, C8/2	Sõiduki juhtimine erioludes; Sõiduki juhtimine erioludes; sõiduoskuste hindamine
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: * oskab tegutseda sõidul rasketes ilmastikuoludes; * oskab sõit pimedal ajal; * oskab kasutada õigeid sõiduvõtteid sõitmisel libedal teel; * on saavutanud mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuete taseme.